

**BARENTS
REGIONRÅD**

MÖTE

28 Juni, 2012

Luleå

AGENDA

PROGRAM:	3
ÄRENDE RR 1/2012	GODKÄNNANDE AV DAGORDNING.....	5
ÄRENDE RR 2/2012	GODKÄNNANDE AV PROTOKOLL	6
ÄRENDE RR 3/2012	INFORMATION FRÅN REGIONRÅDETS ORDFÖRANDE	7
ÄRENDE RR 4/2012	INFORMATION FRÅN REGIONKOMMITTÉNS ORDFÖRANDE	8
ÄRENDE RR 5/2012	INFORMATION FRÅN BARENTSRÅDETS ÄMBETSMANNAKOMMITTÉ	9
ÄRENDE RR 6/2012	INFORMATION FRÅN IBS	10
ÄRENDE RR 7/2012	TERMS OF REFERENCE	11
ÄRENDE RR 8/2012	NORDKARELENS STATUS	13
ÄRENDE RR 9/2012	KIRKENES II DEKLARATIONEN.....	14
ÄRENDE RR 10/2012	BARENTS HANDLINGSPROGRAM - INFORMATION.....	16
ÄRENDE RR 11/2012	ÖVRIGA FRÅGOR.....	17
ÄRENDE RR 12/2012	NÄSTA MÖTE	18

Möte i Barents regionråd

Datum: 28 juni 2012

Plats: Luleå

Program:

Onsdag 27 juni 2012

Ankomst

Logi på QualityHotel

Adress: Storgatan 17, Luleå

Telefon: +46 920 20 10 00

E-post: q.lulea@choice.se

17:00	Avfärd med buss till Lövsjär
17:30	Båtresa till Luleå skärgård
18:00	Middag och underhållning på Jopikgården
21:30	Båtresa tillbaka till Lövsjär
22:00	Buss till hotellet

Torsdag, 28 juni, 2012

09.00 – 13.00	Barents Regionalrådsmöte Mötesplats: Quality Hotel
13:00-14:00	Lunch Plats: Quality Hotel Avfärd

Deltagare

Regionrådet

1. Per-Ola Eriksson, ordförande	<i>Norrbotten, Sverige</i>
2. Birgitta Heijer	<i>Västerbotten, Sverige</i>
3. Frånvarande: Pia Svensgaard	<i>Troms, Norge</i>
4. Lisbeth Isaksen	<i>Finnmark, Norge</i>
5. Frånvarande: Odd Eriksen	<i>Nordland, Norge</i>
6. Alpo Jokelainen	<i>Kainuu, Finland</i>
7. Pauli Harju	<i>Oulu, Finland</i>
8. Hannes Manninen	<i>Lapland, Finland</i>
9. Frånvarande: Marina Kovtun	<i>Murmansk, Ryssland</i>
10. Alexander Kostamarov	<i>Arkhangelsk, Ryssland</i>
11. Liliya Oparina	<i>Republiken Komi, Ryssland</i>
12. Frånvarande: Andrei V. Nelidov	<i>Republiken Karelen, Ryssland</i>
13. Frånvarande: Igor Fjodorov	<i>Nenets autonoma område, Ryssland</i>
14. Aili Keskitalo	<i>Arbetsgruppen för urfolk</i>

Observatörer till regionrådet

15. Sisko Kaarto	<i>Nord Karelen, Finland</i>
16. Roger Marklund	<i>Samarbetsrådet for kristna kyrkor i Barentsregionen</i>
17. Alexander Makarenko	<i>Nordvästra Rysslands Parlamentariker organisation</i>

Andra:

18. Brynolf Tjärner	<i>Regionkommitténs ordförande, Norrbotten</i>
19. Lena Anttila	<i>Norrbotten, Sverige</i>
20. Mikael Bergström	<i>Västerbotten, Sverige</i>
21. Ole Kolstad	<i>Nordland, Norge</i>
22. Ari Sirén	<i>Internationella Barents Sekretariatet</i>
23. Anna Lund	<i>Internationella Barents Sekretariatet</i>
24. Anzhelika Rudakova	<i>Republiken Komi, Ryssland</i>
25. Lars Wikman	<i>Nord-Sveriges informationskontor i Bryssel</i>
26. Sverre Stub	<i>Ordf. ämbetsmannakommittén, Utrikesdepartementet, Norge</i>
27. Sverre Jervell	<i>Utrikesdepartementet, Norge</i>

Sekretariat:

28. Sari Roininen	<i>Norrbotten, Sverige</i>

Ärende RR 1/2012 Godkännande av dagordning

Ordförande (Per-Ola Eriksson) föreslog att punkterna 7 och 8 behandlas tillsammans och informerade om att en presentation av möjligheter kring forskning och innovation ingår i punkten övriga frågor.

Dagordningen godkändes.

Ärende RR 2/2012 Godkännande av protokoll

Protokoll från Regionrådsmöte den 11 oktober 2011 i Kiruna, Sverige, godkändes.

BILAGA 1. Protokoll från Regionrådsmöte den 11 oktober 2011, Kiruna

Ärende RR 3/2012 Information från regionrådets ordförande

Ordförande (Per-Ola Eriksson) välkomnade mötesdeltagarna, informerade om Norrbotten och poängerade den bredd och omfattning som Barentssamarbetet har. Utvecklingen av samarbetet går inte alltid så snabbt framåt som man skulle önska men i många avseenden gäller långa tidsperspektiv. Det gäller t ex utvecklingen av infrastruktur. Samarbetets regionala arbetsgrupper besitter stor kompetens och spelar en viktig roll och behöver därför starkt stöd.

Barentsregionen är strategiskt viktig och har potential att bli världsledande inom kompetens på mineralområdet. Västerbotten och Norrbotten utvecklar för närvarande en gemensam mineralstrategi och Norrbottens ordförandeskap prioriterar att lyfta fram frågor relaterade till naturresursfrågor på bred front. En andra prioritet är ungdomssamarbetet, ungas roll och att anta den gemensamma utmaningen med att få unga att stanna kvar i regionen. I denna anda samlades ungdomar från hela regionen på Norrbottens initiativ i Haparanda/Tornio i juni för att peka ut de för framtiden viktigaste frågorna och för att ge dem en plattform för diskussion. Resultatet blir ett bidrag till Kirkenes II deklARATIONEN samt presenteras senare på mötet. Forskning och teknologisk samverkan är ytterligare en prioritering. Regionen har många framstående universitet och har allt att vinna på ett intensifierat samarbete dem emellan. Regionen står också inför gemensamma utmaningar på klimat- och miljöområdet. Något som saknas i dag är finansiering av forsknings- och innovationssamarbete mellan såväl offentliga och privata organisationer som universitet. Kolarctic och Interreg programmen har stor betydelse men de inkluderar inte alla delar av regionen. Det krävs ett nytänk på detta område. Norrbotten önskar att gemensamt med samtliga medlemsregioner utveckla ett forsknings- och innovationsprogram vilket kommer att tas upp senare under mötet i en särskild presentation.

Norrbotten välkomnar alla till Green Growth Forum, 4-5 september i Luleå, som är avsett att föra samman företag, offentliga organisationer och forskningsvärlden för att ta fram lösningar på hur miljö- och klimafförändringar ska kunna bemötas.

Något som får allt större betydelse för Barentsregionen är samarbete mellan kultur och kreativa näringar samt utvecklingen inom turism. Här bör vi lära av varandra och uppmärksamma att detta spelar stor roll för en stärkt Barentsidentitet. En projektansökan inom kultur och kreativa näringar har initierats av Barents kulturarbetsgrupp med regional delfinansiering som förhoppningsvis antas av Kolarcticprogrammet. Kultur i Barents kommer också uppmärksammas under jubileumsåret 2013.

Det är avgörande för regionen att de stora planerade investeringarna också kommer små och medelstora företag till del och att de kan fortsätta utvecklas. Viktigt är också att utveckla strategiska nätverk mellan regionens stora företag och eliminera gränshinder. Bristande infrastruktur är en fråga som följt oss sedan samarbetet startade och som måste tas till nya nivåer då behovet av exempelvis flyg och östvästliga kommunikationer är mycket stort. Förväntningarna på projektet Barents Freeway som finansieras av Kolarctic är därför höga.

Barents sitter i många avseenden inne med svaret på framtidsfrågan om naturresurser och regionen tar ofta emot internationella delegationer med intresse för hur vi gör och samarbetar. Vi har alla möjligheter att göra Barents till en världsledande region för investeringar och samarbete.

Ärende RR 4/2012 Information från regionkommitténs ordförande

Ordförande (Brynolf Tjärner) informerade om regionkommitténs verksamhet.

Kommittén har haft två möten 2012 – i Kirkenes i februari med anledning av kulturfestivalen Barentsspektakel, Barents urfolkskongress m.m. och i Haparanda i juni med anledning av konferensen Barents Reunion med medborgar- och näringslivsperspektiv och det ungdomsmöte som ordnades av Norrbotten. Tanken är att samordning av mötena med olika typer av Barentsarrangemang ska ge impulser och synergier till samarbetet. I det senaste mötet ingick också en idédiskussion med arbetsgrupperna.

Kommittén gör nu på initiativ av Norrbottens ordförandeskap en översyn av arbetsordningarna d.v.s. *Terms of Reference* för det regionala samarbetet. En mycket viktig diskussion som följer bland annat på grund av den norska regionen Rogalands ansökan om observatörstatus. En ad hoc grupp tillsattes vid Kirkenesmötet och tog sedan fram ett förslag på *Terms of Reference* till Haparandemötet.

Norrbotten fokuserar på att genomföra det man planerat för ordförandeskapsperioden. Ett viktigt arrangemang är den workshop för ungdomar som arrangerades i Haparanda/Tornio. Nästa arrangemang är Green Growth Forum i syfte att skapa en mötesplats för forskning, näringsliv och offentliga organisationer kring samhällsplanering, teknik och mijöfrågor – inklusive sociala dimensioner. Programmet är mycket lovande med hög kompetens och medverkan från alla Barentsländer. Lovande är också att den diskussion som startade i höstas om ett kulturprojekt nu har resulterat i en ansökan som sänts till Kolarctic. Det tilltänkta projektet inkluderar kultur, kreativa näringar och turism. En styrka är att samtliga 13 medlemsregioner är med i projektet. Kommittén har också deltagit i en pågående diskussion kring samordning av aktiviteter mellan Barentsrådet, Arktiska rådet, Östersjöstaternas råd, Nordiska ministerrådet och Nordliga dimensionens partnerskap.

Ett omfattande projekt som går mot sitt slut är författandet av Barents encyklopedi och Barents historiebok. Det som saknats är finansiering till slutproduktion. En ansökan om regional medfinansiering – totalt 7000 euro från varje land – togs upp på mötet i Kirkenes. Norsk och svensk finansiering är klar, Finland förbereder för närvarande beslut och svar återstår att få från Ryssland. Verken kommer att kunna användas i utbildning, och tiden för slutproduktion kommer mycket lägligt i samband med jubiléumsåret.

Ärende RR 5/2012 Information från Barentsrådets ämbetsmannakommitté

Ordförande för Barentsrådets ämbetsmannakommitté (Sverre Stub) poängterade att Per-Ola Erikssons inledningsanförande var mycket inspirerande både med avseende på presenterade aktiviteter och på alla de framtidsmöjligheter som Barentsregionen har, och informerade om det norska ordförandeskapet.

Kontakterna mellan råd och regionråd är viktiga och rådets ordförandeskap sätter därför stort värde på Norrbottens besök i Oslo i februari och den diskussion som hölls. Ämbetsmannakommittén har mötts tre gånger under det norska ordförandeskapet – först i Oslo, sedan i Kirkenes kombinerat med Barentsspektakel och regionkommittén och senast i Harstad. Det fjärde mötet planeras i september. En prioriterad fråga är arbetsgrupperna och vikten av att stötta och stimulera dessa och att de har kontakt med varandra då många arbetsområden hör samman. Alla arbetsgrupper bjöds också in till den workshop som hölls i mars för att ta fram ett utkast till en plan för Barentsregionen i klimatfrågan. Liksom sagts tidigare pågår också en diskussion om samordning mellan flera samarbeten för att undvika överlappande aktiviteter och skapa synergier. Ett viktigt steg har tagits i gränshinderfrågan mellan Norge och Ryssland då det så kallade *gränstrafikbeviset* helt nyligen infördes som ger alla boende på båda sidor inom 30 km från gränsen rätt att passera gränsen visumfritt. Det är ett steg närmare en normal gränspassering. Det norska ordförandeskapet besökte nyligen Murmansk nya guvernör Marina Kovtun och den regionala dumans ordförande – varav den sistnämnde visade ett i synnerhet stort engagemang. Ordförandeskapet ser tydligt att intresset ökar för de nordliga områdena och Arktis. Nyligen bjöd ordförandeskapet in Oslo-ambassadörerna för Barentsrådets observatörländer till ett informationsmöte och den norska EU-representationen arrangerade också tillsammans med nordnorges Brysselkontor ett seminarium i Bryssel för EEAS, EU Com, parlamentariker med flera.

De viktigaste aktiviteterna nu närmast är ett seminarium för urfolk, gruvindustri och myndigheter som hålls i Tromsø, 10 september, i syfte att skapa en dialog om de påfrestningar som gruvindustrin innebär för urfolken. För våren 2013 planeras ett seminarium om gruvindustri och ekonomisk utveckling, en konferens på ministernivå om kommunikationer, och den vartannat år återkommande Barents parlamentarikerkonferensen. *Barents Rescue Exercise* planeras till september 2013 och så naturligtvis det viktigaste evenemanget – statsministermötet i Kirkenes, 3-4 juni, som markerar samarbetets 20-års jubiléum. Statsminister Jens Stoltenbergs inbjudan till mötet har resulterat i positiv respons även om inga garantier utfästs.

Ärende RR 6/2012 Information från IBS

Chef för IBS (Ari Sirén) informerade om arbetsgrupperna och IBS. Sedan Regionrådets möte i Kiruna i oktober 2011 har tio arbetsgrupper träffats. Detta är bra men ett bristande deltagande från regionnivå och i synnerhet från de ryska regionerna är ett problem för samarbetet och det arbete som ska utföras. IBS har nyligen genomfört en kartläggning över deltagandet i arbetsgrupperna. En deadline vid 10 september är för övrigt satt för arbetsgrupperna att komma med inspel till den klimatplan som omnämns tidigare.

IBS har sammanställt en översikt över samarbetspotential mellan Arktiska rådet, Barentsrådet, Östersjörådet och Nordiska Ministerrådet som en uppföljning till mötet i januari 2012 då de biträdande utrikesministrarna för de medlemsländer som för närvarande är ordförande i dessa råd efterlyste synergier dem emellan. De ställde där upp mål om att sammanföra resurser, bedriva gemensamt projektsamarbete, undvika dubblering och identifiera nya potentiella samarbetsområden.

Det är glädjande att arbetsgrupperna för ekonomiskt samarbete på regerings- och regionnivån har tagit itu med gränsöverskridande samarbete företagen emellan. Det gäller bland annat att identifiera problem och sprida vetskaper om affärsverksamhet i Ryssland. Nordostpassagens ökade roll, mineralsektorn och marinbioprospektering diskuteras av ekonomigruppen under kommande möten 2012-2013. Allt detta är mycket viktigt med tanke på att förväntningarna på det ekonomiska samarbetet i Barentsregionen så här långt inte infriats. En förutsättning för ekonomiskt samarbete är naturligtvis omfattande utveckling av transport och logistik i Barentsregionen. Det nyligen godkända Barents Freeway-projektet och den gemensamma transportplan som ska tas fram av transportgruppen inför ett ministermöte nästa år är båda lovande.

Arbetsgruppen för hälsa och sociala frågor har fortsatt syssla med tuberculosis och HIV/AIDS-relaterade frågor. Medlemsländernas åtagande är starkt och den professionella nivån på gruppens experter hög. Räddningssamarbetet inom ramen för en gemensam kommitté är väl utvecklat och baserar sig på ett beredskaps- och räddningsavtal som undertecknades 2008. Det är önskvärt att denna kommitté sammanträder oftare än en gång per år. Att gränsöverskridande nödsituationer måste kunna hanteras raskt i Barentsregionen är en prioritet.

På IBS sker en del personalförändringar då Yuri Nikiforov efterträder Anna Lund som andreman i augusti 2012. Urfolksrådgivare Lars-Miguel Utsi har avslutat sin tjänst och ersätts av Anna Afanasyeva. IBS urfolksrådgivare är sekonderad av Norge. IBS finansielle rådgivare Irina Nazarova avslutar också sin anställning i augusti 2012. Hennes tjänst är en svensk sekondering som inte förlängs. Hon ersätts därför inte. Tanken är att en miljöexpert som bland annat ska arbeta med Barents miljö *hot spots* ska rekryteras. Detta är tillsvidare en öppen fråga då det krävs ytterligare finansiering än den Nefco anslår.

Ärende RR 7/2012 Terms of Reference

Ordförande (Per-Ola Eriksson) informerade om att agenda punkt 7 och 8 hanteras samtidigt.

Regionkommitténs ordförande (Brynolf Tjärner) presenterade kommitténs förslag till *Terms of Reference*, det vill säga den arbetsordning som ska gälla för kommittén och regionrådet. *Terms of Reference* inkluderar dels ansvarsfördelning och praktiska frågor, dels regler kring medlemskap då detta är en fråga som aktualiserades i och med ansökan om observeratörstatus från den norska regionen Rogaland hösten 2011.

En ad hoc grupp tillsatt av regionkommittén presenterade ett förslag till *Terms of Refence* på kommitténs möte 13 juni som också ingår i handlingarna för dagens möte. Förslaget är baserat på kommitténs diskussion vid Kirkenesmötet.

Stor sammstämmighet råder i kommittén kring de administrativa frågorna. Diskussionen om den andra delen har handlat om identitet, effektivitet och funktionalitet. Det finns en sammstämmighet kring att på något sätt låsa Barentsregionens geografiska utbredning i synnerhet med avseende på funktionalitet och identitet. Barentsregionen har i dag 13 medlemsregioner och en observatörsregion (Nordkarelen). Att släppa in Nordkarelen som medlem föranledde diskussioner. Det finns skäl för att låta Nordkarelen bli fullvärdig medlem i och med bilateralt samarbete med Finland och EU-programmens utformning. Observatörskapet är tämligen passivt och en ny idé är nu att istället införa partnerskap till samarbetet som kan kopplas till samarbete med olika partners vid olika tillfällen beroende på frågors aktualitet. Tanken med ett särskilt partnerskapsavtal är att detta skulle kunna ge ett starkare bidrag till samarbetet och större möjligheter att samarbete med andra utanför Barentsregionen när det finns skäl för det. Rogaland skulle kunna vara ett exempel på partnerskap.

I liggande förslag är observatörstatusen borttagen men kommittén är inte helt ense om att detta är den bästa vägen. Detta behöver därför diskuteras ytterligare.

En ytterligare fråga är regioners observatörstatus kontra organisationer. Två organisationer har observatörstatus idag – Barentskyrkornas råd och Nordvästra Rysslands parlamentariker organisation.

Ordföranden (Per-Ola Eriksson) konstaterade att det inte fanns någon önskan om detaljerad föredragning om *Terms of Referens* artiklar och lämnade ordet fritt.

Arbetsgruppen för urfolk (Aili Keskitalo) underströk den utmaning som det innebär att representera samtliga tre urfolk då kunskapen om varandras intressen inte är tillräcklig. Att varje urfolk bör få representera sig själva var också uppe på den andra Barents urfolkskongress i Kirkenes i år liksom på Barents parlamentarikerkonferens 2011 och bör ingå i diskussionen om *Terms of Recerence*. Det bestämdes också på ett tidigare regionråd då Troms fylke var ordförande att en kompenserande lösning skulle införas där all tre urfolken bjuds in till rådsmötena. Detta saknas i förslaget till *Terms of Refence*. Att alla tre ufolken bjöds in och deltog i regionrådsmötet i Kiruna bör kunna fortsätta. Det underlättar för urfolken att delta i samarbetet.

Ordförande för Regionkommittén (Brynolf Tjärner) beklagade detta och intygade att det kommer att skrivas in i utkastet.

Lapland (Hannes Manninen) underströk i fallet Nordkarelen att hänsyn måste tas till gemensamma intressen och geografisk samhörighet på rysk sida. Nordkarelen har haft observatörstatus under lång tid och är en naturlig partner. Utan Nordkarelen haltar samarbetet och ett beslut om medlemskap bör kunna fattas på sittande möte.

Kainuu (Alpo Jokelainen) påminde om att Nordkarelen ansökte om observatörstatus för 14 år sedan och har haft denna status i 10 år. Det finns därför inga motiv till att fördröja ett medlemskap. I synnerhet som det finns samarbetsavtal på t ex politikerområdet där Nordkarelen deltar och att ett Nordkarelskt medlemskap överensstämmer med EU-programmens geografiska omfattning.

Finmark (Lisbet Isaksen) efterlyste en bättre utredd bakgrund till hur Nordkarelskt medlemskap, ett samarbete med Rogaland eller med andra kan bidra till samarbetet och att beslut om detta fattas på nästa möte. Den finska ståndpunkten är mycket förståelig men Finmark samarbetar med många andra norska regioner och det blir komplicerat om samarbete med andra regioner ska utgöra grund för beslutet. I Finmark och Nordnorge är Barentsregionen i första hand förknippad med identitet.

Barentskyrkornas råd (Roger Marklund) underströk att det är en förmån för kyrkan att vara observatör eftersom det ger information om vad som sker i samarbetet, ger möjlighet att bidra – i synnerhet då exempelvis miljö- och ungdomsfrågor sammanfaller med kyrkans aktiviteter. Kyrkornas råd är angeläget om en fortsatt medverkan. Fler organisationer borde vara intresserade av observatörstatus eftersom det kan berika och fördjupa samarbetet. Diskussionen bör därför handla om hur samarbetet kan utvidgas snarare än begränsas.

Ordförande (Per-Ola Eriksson) klargjorde att rådet inte är beslutsfört på grund av frånvaro och uppdrag till Regionkommittén att förbereda ett förslag inför nästa möte. Det är av stor vikt att rådet är beslutsfört på nästa möte för att undvika att ärendet drar ut mer på tiden.

BILAGA 2 – Terms of Reference

Ärende RR 8/2012 Nordkarelen status

Per-Ola Eriksson informerar om Nordkarelen status i Barentssamverkan.

Agendapunkten behandlades under punkt 7.

Ärende RR 9/2012 Kirkenes II deklARATIONEN

Informella arbetsgruppen för innehållet i KirkenesdeklARATIONEN II (Sverre Jervell) informerade om arbetet med deklARATIONEN och BEAC Statsministermöte i Kirkenes, 3-4 juni i Kirkenes, med anledning av att Barentssamarbetet firar 20 år.

Liksom att det är en förutsättning att Ryssland deltar i Barentssamarbetet är det avgörande att den ryska statsministern deltar i mötet. Det sänder också avgörande signaler om ryskt engagemang. Det verkar för närvarande som att förutsättningarna är goda för att medlemsländerna och EU kommissionen kommer att delta på högsta politiska nivå. Det innebär att det kan bli det största politiska mötet i Barentsregionen efter kriget.

I KirkenesdeklARATIONEN som antogs 1993 gavs regionerna en politisk roll vilket var något helt nytt inte bara i Barentsområdet utan också internationellt. Detta har visat sig mycket lyckosamt då regionerna kommit att stå för mycket av utvecklingen av samarbetet. Ett arbete har nu påbörjats för att ta fram en Kirkenes II deklARATION. Regionerna har också nu en självklar roll liksom urfolk, och nu liksom då har en informell arbetsgrupp tillsatts för att göra ett inledande arbete med deklARATIONEN. Gruppen arbetar med att ta in förslag och synpunkter och fokus ligger på att se vad som fungerat bra sedan 1993 och vad som fungerat mindre bra. Det mest värdefulla som samarbetet lett till är sannolikt att nätverk och kontakter över gränserna utvecklats avsevärt. Det visar sig t ex genom att den största gruppen utländska studenter i Norge kommer från Ryssland. Barentssamarbetet är också en politisk mötesplats för utvecklingen i norr. Nära relationer mellan ministrar har underlättats av Barentssamarbetet – exempelvis mellan den norska och ryska utrikesministern. Det som gått mindre bra däremot är samarbete inom näringsliv – i synnerhet direkt mellan företag i Ryssland och Norden. Det är möjligt att just detta är den största utmaningen i det fortsatta samarbetet. En annan fråga är om det ryska engagemanget är starkt nog. Man ska komma ihåg att de nordiska länderna redan har ett fungerande samarbete sinsemellan. Det är ett dåligt tecken att exempelvis Murmansk är frånvarande på dagens regionrådsmöte. Det är upp till regionrådet om det vill arrangera ett möte i Kirkenes i koordination med ministermötet.

En ambition för framtiden är att gränsen mellan Ryssland och Norden utvecklas till en normal europeisk gräns. Ett första steg har tagits nyligen i och med det nya gränsboavtalet som ingåtts av Ryssland och Norge som innebär att den som bor max 30 km från gränsen kan korsa gränsen utan visum.

Vad som mer kommer att uppmärksammas i deklARATIONEN är att Barentsregionen är Europas viktigaste naturresursregion. Det gäller mineraler, fisk, olja, gas och skog. En stor utmaning är med andra ord hur vi organiserar samarbetet om dessa enorma naturresurser. Barentsregionen uppfattas till viss del – precis som 1993 – som periferi. Men detta är på väg att försvinna till fördel för att alltmer bli en transitregion med avseende på exempelvis utvecklingen av Nordostpassagen. I Norge har det sedan starten av Barentssamarbetet utvecklats en ny syn på Nordnorge – i syd såväl som bland nordnorgebor själva.

I deklARATIONEN kommer också satsningar på regionens unga att tydligt nämnas. Norge arbetar med att få igång ett Barents sommaruniversitet med det nordiska sommaruniversitet som modell. Tanken är att lansera detta vid Kirkenesmötet 2013.

En svår fråga som måste diskuteras är samarbetets finansiering. Norska myndigheter har spenderat totalt 3 miljarder NOK vilket på intet sätt matchats av Sverige, Finland och Ryssland. Det som bör diskuteras är en fond som gemensamt kan finansiera samarbetet i framtiden. Alla bör fundera på hur detta ska kunna organiseras. Som ett inledande steg avser Norge att föreslå en särskild fond för ungdomsutbyte (inklusive sommaruniversitetet) som förvaltas av IBS.

Att involvera Barents urfolk över landgränserna var radikalt 1993. Urfolksfrågorna är naturligtvis fortsatt prioriterade. Avsikten är att stärka ufolkens roll i samarbetet. Ett förslag är att Barents urfolkskongress väljer en representant för Barentsrådet.

Det är för Barentssamarbetets och regionens framtid helt avgörande att alla nu tar tillfället inför jubileumsåret 2013 och funderar över hur allt detta tas vidare på allra bästa sätt.

Samtliga vid mötet närvarande regioner uttryckte stöd för det norska ordförandeskapets arbete med deklARATIONEN och vikten av att forma Barentssamarbetets framtid.

Sari Roininen, vid Barentssekretariatet i Norrbotten, visade en film från ungdoms workshopen i Haparanda/Tornio i juni 2012 och berättade vad ungdomarna kommit fram till. Ungdomarna diskuterade och identifierade fem områden som de fann av vikt för framtiden inom Barentssamarbetet. Dessa områden var visum, utbildning, ungdomar, media/kommunikation samt identitet. Samverkan var något som var genomgående för alla ämnen.

Ärende RR 10/2012 Barents handlingsprogram - information

Regionkommitténs ordförande (Brynolf Tjärner) informerade om arbetet med Barentsprogrammet – det vill säga samarbetets långsiktiga handlingsplan för perioden 2014-2018. Arbetet kommer att påbörjas under hösten och avslutas 2013.

Ärende RR 11/2012 Övriga frågor

Nordsveriges informationskontor i Bryssel (Lars Wikman) informerade om finansiering av forskning och innovationsinriktade projekt. Avsaknaden av finansieringsprogram som omfattar hela Barentsregionen är ett problem. Stor potential erbjuder däremot det kommande europeiska ramverksprogrammet – Horizon 2020 med en budget på 80 miljarder Euro. Förslaget är att skapa en Barents arbetsgrupp som undersöker möjligheterna för partnerskap mellan universitet, näringsliv inklusive SME-sektorn, offentliga organisationer och Regionrådet. Det finns också möjligheter att ansöka om finansiering under 2013 inom ramen för det nu pågående programmet. Nordsveriges Brysselkontor och rådets ordförandeskap erbjuder sig att ta initiativ för att få igång detta arbete och avser att bjuda in Barents aktörer att delta. De som bjuds in ska vara representanter för forskning, innovation, regionala administrationer, regionala Brysselkontor och regionrådet.

Programmets fokusområden stämmer bra överens med Barentssamarbetets prioriteringar, och Barentsregionen har ett särskilt starkt forsknings- och näringslivsfokus av stor strategisk vikt också för Europa i vidare bemärkelse. Programmet är tvärsektorielt och omfattar också den sociala och humanitära sidan. Finansieringen fokuserar på utmaningar inom hälsa, demografi, uthålligt jordbruk, marin- och havsforskning, säker energiproduktion, klimat och resurseffektivitet för att nämna några – alla relevanta för Barentsregionens utveckling. Horizon 2020 prioriterar att SME är integrerade in projekten.

Norbotten kommer att ta ett inledande initiativ. Arbetet pågår med att hitta för arbetet lämpliga kontakter i hela Barentsregionen.

Ärende RR 12/2012 Nästa möte

Både Regionkommitté och Regionråd möts nästa gång i Voksenåsen, Norge, den 14-15 november 2012. Mötet kordineras med Höganordkonferensen.